

vio posredniku Groupement Breton popis svih ugovora, koji su zbog izostanka prijave suspendirani, medju njima i ugovor brodarstva Tande, te upozorio na posljedice propusta. Kako pak Groupement Breton nije dokazao svoju tvrdnju da je izvršio potrebne prijave, to ga je sud osudio na naknadu štete tužitelju, ali djelomično, do polovine utuženog iznosa, budući da je sud našao da je i tužitelj, brodarstvo Tande suodgovorno za propust. Sud je stao na stajalište da se tužitelj morao interesirati za stanje svoga osiguranja i tražiti naznaku iznosa premije, kad je vidio da osiguratelji ne traže premije za prethodno izvršena putovanja, a pri tome je znao da osiguratelji mogu dati pokriće, samo ako su izvršene prijave i podmirene premije. Osim toga - ističe sud - tužitelj "koji nije ništa potrošio za svoju sigurnost, ne može dobiti odštete koja ge ne bi ništa stajala".

/DMF,1964, str.167/

D.S.

OKRUŽNI SUD, Peronne

Presuda od 21.II 1963.

Midavaine c/a Renard et
Desmoutier

Osiguranje riječnih plovni objekata - Vještačenje predvidjeno policom radi procjene štete na plovnom osiguranikovom objektu - Klausula osigurateljeve subrogacije prema trećima oštećenima - Pomanjkanje osiguranikovoga pristanka da vještačenje izvrši samo jedan vještak - Nepostojanje subrogacije prema trećima ako je osiguranik oštećen i ako on podnosi odštetni zahtjev - Navodni prećutni mandat osigurateljev

I Kad polica osiguranja riječnih plovni objekata predviđa da će štetu na brodu procijeniti vještak, takvo vještačenje obvezuje osiguranika samo ako je na to izričito i formalno pozvan, osobito u slučaju ako vještak pretendira da djeluje kao jedini vještak.

II Okolnost da osiguranik stanuje na oštećenom brodu, i da je bio prisutan vještačenju, nije dovoljna za postojanje prećutnog mandata, ako osiguranik nije potpisao uredovni akt /constat/ o šteti, i ako nije ništa naznačeno o njegovu pozivu.

III Klauzula u polici osiguranja riječnih plovni-objekata, koje određuje da jedino osiguratelji imaju pravo nagoditi se s trećima oštećenima, primjenjuje se samo u slučaju kad ovi postavljaju odštetni zahtjev. Međutim, ako je osiguranik oštećen i postavlja zahtjev, osiguratelji se mogu nagoditi samo temeljem izričitog mandata, ili na temelju subrogacije nakon što su platili štetu osiguraniku.

U sporu koji je pokrenuo Midavaine Fernand, brodovodja riječnog broda "Louis", protiv Renard Rolanda i Desmoutier Daniela, brodovodja broda "Sphinx", odn. "Notre-Dame-de Lorette", radi naknade štete u iznosu od 8.331,25 F, koju su nanijeli tuženi kada su križajući se udarili u njegov brod koji je bio stacioniran. Tuženi su priznali odgovornost za štetu, ali samo do iznosa od 2.445,25 F - od čega jednu trećinu na teret Renarda, a dvije trećine Desmoutiera - pozivajući se na rezultat nagodbenog vještačenja /expertise amiable/ izvršenog na intervenciju i po sporazumu između njihovih osiguratelja i tužiteljeva osiguratelja, koje je prema tvrdnji tuženih i za tužitelja obavezno kao mandanta osiguratelja.

Tužitelj je osporio da ga njegov osiguratelj može nagodbenim vještačenjem obvezati, a tuženi su se pozvali na čl.31. tužiteljeve police osiguranja, koji govori o pravu osiguratelja da se samo oni mogu nagoditi s trećima oštećenima. Ovoj klauzuli dali su opće značenje i važenje za svaki slučaj nezgode koje se desi osiguraniku. Pozvali su se nadalje na to da se radi o primjeni čl.14. police, koji predviđa imenovanje vještaka za utvrđenje štete, te su tvrdili da postoji prećutni mandat od strane osiguranika kao i prećutni prihvata rezultata vještačenja s obzirom na to što je osiguranik tome prisustvovao, a njegov osiguratelj dopisom od 9.V 1962. postavio zahtjev prema tuženima u visini utvrđenoj vještačenjem, te je taj iznos tek naknadno povicio.

U postupku sudeći u prvom stepenu sud je utvrdio da je tužitelj uputio agentu svoga osiguratelja zapisnik o utvrđenju nastale štete, a zapisnik je sastavljen od mjesnog Huissiera de justice u prisustvu tuženih, nakon čega je osigurateljev agent uspostavio kontakt s osigurateljima tuženih, koji su se složili - ne pitajući prethodno tužitelja za suglasnost - da vještačenje izvrše tri stručnjaka zainteresiranih osiguratelja, a ovi su materijalnu štetu procijenili na 2.143,08 F. Tužitelj je bio prisutan vještačenju, ali u zapisniku o vještačenju nema niti njegova prihvata, niti njegove ograde, a ni njegov potpis nije se tražio. Dodajući tako utvrđenom iznosu 264 F s naslova nekorištenja broda i 38,15 za troškove vještačenja, agent tužiteljeva osiguratelja uputio je takav zahtjev 9.V 1962. osigurateljima tuženih, ali naknadno je taj iznos povicio, nakon što je o rezultatu vještačenja informirao tužitelja.

U svim ovim elementima, kao ni u tužiteljevoj šutnji sve do podizanja spora, sud nije našao ni jednoga dokaza za postojanje prečutnog mandata koji bi tužitelj dao osiguratelju za provođenje vještačenja po čl.14. police, koji predviđa pravo strankama da sporazumno imenuju vještake, ili u slučaju pomanjkanja sporazuma da ih imenuje sud, kao niti elementa prečutnog prihvata rezultata vještačenja. Kako prema zauzetom stajalištu suda čl.31. police daje ovlaštenje osigurateljima da jedino oni pregovaraju i sklapanju nagodbe samo s trećim oštećenima /les tiers lésés/ tj. u slučaju kad je osiguranik nanio štetu trećima, a ne u ovom slučaju kad je on sam od trećih oštećen, te kako nema ni elemenata opće subrogacije koja bi nastupila u osigurateljevu korist kad bi osiguranik bio oštećen, /ili - prema komentaru J.Le Clère - kad bi iznos subrogacije bio u tom času određen/, to je sud u ovoj medjupresudi utvrdio da sporno vještačenje ne obavezuje tužitelja, te da se ima obaviti novo radi utvrdjenja visine štete. Sud je tom prilikom izrekao i to da podjela krivnje tuženih može vrijediti samo u njihovom odnosu, a ne tiče se tužitelja kojemu tuženi odgovaraju solidarno.

/DMF, 1964, str.36/

D.S.

Vještačenje bez pristanka osiguranika

U ovom slučaju radilo se o dvostrukom pravnom odnosu: o odnosu, s jedne strane, između tužitelja kao vlasnika broda i njegovog osiguratelja, od koga on potražuje odštetu s naslova osiguranja za štetu na brodu koju su nanijeli tuženi, i s druge strane, o odnosu tužiteljeva osiguratelja koji po subrogaciji izvršenom isplatom ulazi u prava osiguranika /tužitelja/ prema trećima koji su mu nanijeli i skrivili štetu, a to su tuženi, iza kojih opet stoje njihovi osiguratelji s naslova osiguranja odgovornosti njihovoga broda. Agenti svih osiguratelja složili su se da visinu štete, radi skraćanja postupka, riješe jednim vještačenjem. Međutim predviđjeli su da je primarno odnos između tužitelja i njegova osiguratelja, i da ovaj mora dobiti izričiti mandat kako u pogledu toga da stručnjak imenovan od osiguratelja bude jedini vještak /jer osiguranik ima pravo postavljanja, ali ne mora postaviti svoga/, tako i u pogledu nagodbe sa štetnicima, ukoliko osiguratelj hoće i svoje regresno pravo, radi sporazumne likvidacije štete, ostvariti istim vještačenjem. Ukoliko u vezi s time postoje nedostaci, osiguranik, u ovom slučaju tužitelj, zadržava pravo da bilo od svoga osiguratelja bilo od tuženih traži naknadu štete u visini koju on smatra opravdanom.

D.S.